hendada, siis saakſin seſt ehk enam kasu kui sõnnikust. Seſt niisugune raba-muda mõub palju kauemine põllule rammuks kui sõnnik, mis iga aasta nut peale tahab; aga kus paksust muda ja kõntsa mullapõrmuga segatakse, seal wõib wäli mitu aastat sõnnikuta ehk pisukese sõnniku abiga häid wilja kanda, iseäranis liiwased kohad.“ — „Jüri, armas Jüri!“ hüüdis naine, „mõtle ommetegi, mis sa teed! Ega sul mõisniku wara ja walda ei ole, misga muda ja muud tühja põllule wõid wedada. Külarahwas naerab juba muidugi sinu isewärki majapidamist, mis naad siis saaksid ütlema, kui sa muda hakaksid wedama?“ „Mis naad suuremat wõiwad teha, kui et mulle ehk kartuhwlide asemel Muda Jüri nimekspanewad,“ kostis Jüri. „Naergu, kes tahab, mina rahwa naerust ei hooli, waid lähän tasaillukeste sam sammul ommal teel edasi.“

„Juba teisel nädalal kündis sulane ostetud ärgadega wäljal, senni kui Jüri ise päilise abiga hommikust õhtuni muda põllule wedas. Kaunis osa maad, mis odrade alla pidi saama, oli kõntsa ja mudaga, hunnik hunniku kõrwas ülekatetud, ja kui iljemine odrad said mahatehtud, tõusis oras kui tihedam hari, et kõigewanemad Sookülа mehed weel mõisagi wäljal kenamat oraſt ei olnud näinud. „Ei se lugu wõi õigel kombel sündida,“ räägiti kõrtsis — „Jüril on wist mõni sala tont ehk krat, kes wõera põldudelt õnne tema põllule kannab.“

Nii pikalt kui aeg kestis wedas Jüri, kui sõnnik wälja oli wiidud, muda rukiwäljale senna kohtade pea-

le, kuhu sõnnik ei olnud ulatanud. Heinasaak oli sel suwel wäga kasin, aga seda rohkem lootust põldude ande peale, mis iwi ja põhku rikast tõutasid; kõrs seisis kui pilliroog, pääd pikad ja jämedad kõrre otsas. Ja Kumal laskis lootust tõeks minna. Sügise, kus kõik suwised põllu-anded aita ja küüni koku olid pandud, nägi Jüri aru tehes, kui aastased majatarwitused, tulewa seemne osa ja natuke wanaks waraks pandud maha arwas, et igast wilja suguſt mõne waka wõis turule müwia. Nõnda kui minewal aastal andsid mesipuud, lehmad, seakarja sigidus ja õue aiawili omalt kohalt raha sissetulemist; ja kui Liisu seda kaunist rahakogu nähes meele tuletas, kuda tänawu suuremat kulu ei olnud kui ärgade eest, ja mis sulane ja päilised palgaks saanud: läks süda tal korraga rõõmsamaks. Aga mis weel enam wäärt oli, edespidi ei seisnud ta kusagil enam tõrkudes wasta, kui mees midagi uudist etewõtis. Sookülа mehed ei naernud enam möödakäies ega kõrtsis Jüri majatallitamist, ja mõni ehk hakas mõtlema: „Olekſin ma ka nõnda teinud!“ Suurema osa silmad olid wanast wõetud kombede kammitsas, et seda paremat ei tahtnud näha, ehk kül ninaga igapääw külge puutusiwad.

„Järk järgult kõiki täielikult jutustates, kuda hoolelik peremees aast aastalt põldusi ja heinamaid rammusamaks kosutas ja se läbi enam kasu leidis, wiidaks mul wäga palju aega, sellepäraſt siin weel üht ainust asja nimetan, enne kui mõne aasta ed[illegible] lähme. Esimesel kewadel õue koristates ja puid õue umber istutates oli Jüri kohe elajate ja inimeste wahele selget wahet tei-